

Okul Psikolojik Danışmanı Öz Yetkinlik Ölçeği'nin Türk Kültüründeki Psikometrik Özellikleri*

Geliş Tarihi: 05.04.2017

Kabul Ediliş Tarihi: 18.08.2017

Süleyman BALCI¹

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, okulda görev yapan psikolojik danışmanların okul psikolojik danışma öz yetkinlik düzeyini belirlemek amacıyla Bodenhorn ve Skaggs (2005) tarafından geliştirilen Okul Psikolojik Danışmanı Öz Yetkinlik Ölçeği (OPDOÖ)'nin Türk kültüründeki psikometrik özelliklerini incelemektir. OPDOÖ'nde Kişisel ve Sosyal Gelişim, Liderlik ve Değerlendirme, Mesleki ve Akademik Gelişim, İşbirliği ve Kültürel Kabul adı verilen beş alt boyut ve 37 madde yer almaktadır. Bu ölçeğin psikometrik özelliklerini incelemek amacıyla Cronbach alpha iç tutarlılık, açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Bu çalışmaya Ankara merkezindeki okullarda görev yapan 452 psikolojik danışman katılmıştır. İç tutarlılık analizleri sonucunda, ölçeğin yeterli güvenirlik düzeylerine sahip olduğu; doğrulayıcı faktör analizi sonucunda, ölçeğin orijinalindeki beş faktörlü yapısının Türk kültürü için uygun olduğu ve psikolojik danışmanların okul psikolojik danışma öz yetkinlik düzeyini belirlemek amacıyla kullanılabilir geçerli ve güvenilir bir araç olduğu belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Psikolojik Danışman Öz Yetkinliği, Öz Yetkinlik Ölçeği

Psychometric Properties of School Counselor Self-Efficacy Scale in Turkish Culture

ABSTRACT

The purpose of this study is to analyze the psychometric features of School Counselor Self-Efficacy Scale (SCSS) developed by Bodenhorn ve Skaggs (2005) in order to determine school counseling self-efficacy level of school counselors in Turkish culture. SCSS includes 37 items and five subscales, which are called as "Personal and Social Development", "Leadership and Assessment", "Career and Academic Development", "Collaboration", and "Cultural Acceptance". In order to analyze the psychometric features of this scale Cronbach alpha Internal Consistency, Exploratory and Confirmatory Factor Analysis was conducted. Participants was 452 counselors working for schools in Ankara. According to the results of analysis this scale has five subscales the same as its original form and is reliable, valid and suitable for Turkish culture in order to determine school counseling self-efficacy level of counselors working for schools in Turkish culture.

* Yazar tarafından Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enst. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık A.B.D.'da Prof. Dr. Galip Yüksel danışmanlığında hazırlanan 'Okul Psikolojik Danışmanlarının Psikolojik Danışma Öz Yetkinlikleri: Kültürlerarası Bir Çalışma' isimli doktora tezinden yararlanılmıştır. Ankara Üniversitesinde 13-15.05.2015 tarihlerinde düzenlenen "Uluslararası Eğitim Kongresi: Gelecek İçin Eğitim" isimli kongrede sunulan 'Okul Psikolojik Danışman Öz Yetkinlik Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması' isimli bildirinin genişletilmiş halidir.

¹ Yrd.Doç.Dr. Kırıkkale Üniversitesi, e-posta: meb.suleyman@gmail.com

Keywords: School Counselors' Self-Efficacy, Self-Efficacy Scale

GİRİŞ

Psikolojik danışmanlar okullarda öğrencilerin psikososyal, duygusal, bilişsel ve eğitsel gelişimlerini destekleyen hizmetler sunmaktadır (Yeşilyaprak, 2000). Psikolojik danışmanların öz yetkinlik düzeylerinin yüksek olmasının, görev aldıkları okullarda psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerine ilişkin rol ve sorumluluklarını yerine getirmede ve öğrencilere yönelik yardım hizmetlerinde üst düzeyde katkısı olduğu belirtilmektedir (Al-Darmaki, 2004; Soresi, Nota & Lent, 2004; Urbani, Smith, Maddux, Smaby, Torres-Rivera & Crews, 2002).

İlk olarak Bandura (1977) tarafından tanımlanan 'self-efficacy' kavramının karşılığı olarak Türkçe kaynaklarda 'öz yeterlik' (Aksoy ve Diken 2009; Ekşi, Ismuk ve Parlak 2015), 'yetkinlik beklentisi' (Özgün 2007; Yiyit 2001; Gündüz ve Çelikkaleli 2009) ve 'öz yetkinlik' (Bozgeyikli, Bacanlı ve Doğan 2009; Demirel 2013; Balcı 2015a) şeklinde değişik kullanımlar yer almaktadır. Bu değişik kullanımlar arasından hem Bandura'nın (1977) görüşleri hem de TDK (2017) ve Voltan-Acar'ın (2012) açıklamaları doğrultusunda bu kavramın Türkçe karşılığı için 'öz yetkinlik' ifadesi kullanılmıştır.

Bandura'nın (2002) kuramsal görüşlerine göre öz yetkinlik, kişinin hayatın stres ve baskısı altında problemleri gidermek ve başarılı olmak için gerekli eylemleri yapabilmesine yönelik sahip olduğu bilgi, beceri ve beklentilerine dayanmaktadır. Bu açıklamalar ışığında bu kavram, kişinin belirli bir davranışı başarılı biçimde gerçekleştirebileceğine yönelik kendisi ile ilgili inancı olarak tanımlanmaktadır (Bandura 2002). Öz yetkinliğin, bireyin özellikle duygusal yoğunluk düzeyini etkilediği belirlenmiş ve sosyal şartlardaki değişiklikleri olumlu yönde yönlendirme düzeyini, başarılı olmaya yönelik etkin olma düzeyini ve bir meslek ile ilgili performans düzeyini artırıcı yönde rol oynadığı görülmüştür (Bandura 2002).

Öz yetkinlik kavramının psikolojik danışma alanı ile ilişkisini araştıran Larson (1998) tarafından okul psikolojik danışmanı öz yetkinliği, psikolojik danışmanın yakın gelecekteki bir psikolojik danışma ortamında başarılı olmaya yönelik beklentileri ile ilgili ya da bir danışanla başarılı şekilde psikolojik danışma yapabilmeye yönelik kendi kapasitesine ilişkin inancı olarak tanımlanmaktadır. Psikolojik danışman özellikleri ile ilişkili öz yetkinlik düzeyinin belirlenmesi konusunda okulda görevli psikolojik danışmanlara yönelik geliştirilmiş bir öz yetkinlik ölçeğinin, psikolojik danışma alanı ile ilişkili mesleki geçiş sürecinin izlenmesine, psikolojik danışma eğitimi programlarındaki eğitim sürecinin etki düzeyinin değerlendirilmesine ve okullarda görevli psikolojik danışmanların görevleriyle ilgili performanslarının daha yakından belirlenmesine katkısı olacağı belirtilmektedir (Bodenhorn ve Skaggs 2005).

Literatür taramasında psikolojik danışma öz yetkinliği ile ilişkili özellikleri belirlemeye yönelik çeşitli ölçme araçlarının geliştirildiği görülmektedir. Bu ölçme araçları arasında bireyle psikolojik danışma ve psikolojik danışma becerilerine ilişkin öz yetkinlik düzeylerini ölçmek için kullanılan Psikolojik Danışmanı Değerlendirme Öz yetkinliği Ölçeği [counselor evaluation self-efficacy] (Munson, Stadulis, ve Munson 1986) ve Psikolojik Danışman Kendini Değerlendirme Ölçeği [counseling self-estimate inventory] (Larson ve ark. 1992) yanında; literatürde ulaşılan Psikolojik Danışman Öz Yetkinliği Ölçeği [counselor self-efficacy survey] (Sutton ve Fall 1995) ve okulda görevli psikolojik danışmanlara yönelik İlkokul Düzeyi Psikolojik Danışmanı Öz Yetkinlik Ölçeği [the elementary school counselor self-efficacy Scale] (Can 2010); Okul Psikolojik Danışmanı Yetkinlik Beklentisi Ölçeği (Yiyit 2001) ve Okul Psikolojik Danışmanı Öz Yetkinlik Ölçeği [school counselors' self-efficacy scale] (Bodenhorn ve Skaggs 2005) gibi psikolojik danışma uygulamalarıyla ilgili daha özel öz yetkinlik düzeylerini ölçen araçlar da bulunmaktadır.

Okul psikolojik danışmanı öz yetkinliği ölçeği, kişinin okuldaki psikolojik danışma ile ilişkili faaliyetlerdeki performans düzeyini değil, kişinin bu faaliyetler ile ilgili gelecekteki performansına ilişkin inanç düzeyini ölçmektedir (Ooi ve ark. 2017). Bodenhorn ve Skaggs (2005) tarafından geliştirilen Okul Psikolojik Danışmanı Öz Yetkinlik Ölçeği (OPDÖÖ) [school counselors' self-efficacy scale]; Amerikan Okul Psikolojik Danışmanları Derneği'nin (ASCA) belirlediği okul psikolojik danışmanı özelliklerine uygun olarak hazırlanan bir ölme aracı olduğundan dolayı Türkçe formunun geliştirilmesi için tercih edilmiştir.

Amerik Birleşik Devletleri'ndeki okullarda görevli psikolojik danışmanların öz yetkinlik düzeyini belirlemek amacıyla geliştirilen OPDÖÖ likert tipi bir dereceleme ölçeğidir. Ölçek, Kişisel ve Sosyal Gelişim, Liderlik ve Değerlendirme, Mesleki ve Akademik Gelişim, İşbirliği ve Kültürel Kabul olarak beş 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu ölçekte psikolojik danışmanların okul psikolojik danışma öz yetkinliklerinin düzeyinin belirlenmesi için "her zaman, çoğu zaman, genellikle, nadiren ve hiç" şeklinde dereceleme kullanılmıştır.

OPDÖÖ'ni geliştirmek üzere Bodenhorn ve Skaggs (2005) tarafından ilk olarak bu ölçeğin maddelerini belirlemek üzere okullara yönelik psikolojik danışman eğitimi ve psikolojik danışma uygulamasını tanımlayan dokümanlardan yararlanarak konuyla ilgili ifadeleri içeren bir madde havuzu oluşturulmuştur. Taslak maddelerin belirlenmesinden sonra bu taslak maddeler, okulda görevli psikolojik danışmanların eğitilmesi konusunda beş uzman tarafından incelenmiştir. Bu uzmanlar, oluşturulan maddelerin; konuyla ilgisini, içerik geçerliğini, ulusal standartlarla ilişkin olup olmadığını, ifade, yapı ve anlam olarak uygun olup olmadığını inceleyerek geri bildirimde bulunmuşlardır. Bu geribildirimlere göre maddelerde düzenlemeler yapılmış ve 51 madde oluşturulmuştur. Daha sonra uzman görüşlerine göre intihar, okulla ilgili krizler, problemlere karşı önleyici yaklaşım izleme, liderlik, aileyle ilgili müdahaleler,

okulla ilgili akademik değerlendirme, çevreyle ilgili sorunlar ve konsültasyon konularına ilişkin 10 madde eklenmiştir. Daha sonra ölçek maddelerinin Amerikan Okul Psikolojik Danışmanlar Derneği (ASCA) tarafından hazırlanmış okul psikolojik danışmanı eğitimi programlarının çıktılarına uygunluğu ve psikolojik danışman adaylarının neleri bilmesi gerektiğine ve neleri yapabilmesi gerektiğine ilişkin akademik, sosyal ve duygusal gelişim alanlarındaki hedeflere uygunluğu incelenmiş ve bu hedeflerle tutarlı olacak şekilde ölçek maddelerindeki ifadelerde düzenleme yapılmıştır. Daha sonra okulda görev yaptığı belirlenen ASCA üyesi okul psikolojik danışmanı 582 katılımcıya uygulanmak üzere ölçek posta ile dağıtılmıştır. Bu katılımcılardan elde edilen 226 formdaki kullanılabilir verilerin güvenirlilik, ayırt edicilik ve grup farklılığı analiz edilmiştir. Bu analiz sonucunda; ifadesi ya da ayırt ediciliği yeterli olmadığı için 18 madde çıkarılarak ölçek, orijinalinde 43 madde olarak düzenlenmiştir (Bodenhorn ve Skaggs 2005).

OPDÖÖ'nin güvenirliliği konusunda Bodenhorn ve Skaggs (2005) tarafından ABD'de yüksek lisans yapmakta olan 116 okul psikolojik danışmanının katılımı ile yapılan uygulama sonucunda Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı tüm ölçek için 0.82 ve ölçeğin beş alt boyutu için sırasıyla 0.84, 0.84, 0.81, 0.74, 0.70 olarak belirlenmiştir. Maddeler arası korelasyon matrisi analizi sonucunda maddelerin birbiriyle 0.2 ile 0.6 arasında korelasyon taşıdığı bulunmuştur. Gruplar arası farkların analizi sonucunda kadın katılımcıların erkeklere göre daha yüksek öz yetkinlik inancı taşıdıkları belirlenmiştir.

OPDÖÖ'nin, geçerlik düzeyini tespit amacıyla ABD'de 22 üniversitede psikolojik danışman eğitimi programında görevli öğretim üyelerinin desteğiyle bu programlarda yüksek lisans eğitimine devam eden 326 psikolojik danışmana bu ölçekle birlikte Psikolojik Danışman Öz yordama Envanteri (PDÖE), Sosyal İstenirlik Ölçeği (SİÖ), Durumluk Sürekli Kaygı Ölçeği (DSKÖ) ve Tennessee Benlik Kavramı Ölçeği (TBKÖ) birlikte uygulanmıştır. Bu uygulamalar sonucunda OPDÖÖ ile PDÖE'nin toplam puanı arasında 0.41 düzeyinde; alt ölçeklerde 0.248 ile 0.486 arasında korelasyon olduğu belirlenmiş; OPDÖÖ'nin SİÖ ile ve TBKÖ arasında sırasıyla 0.296 ve 0.159 korelasyon bulunmuştur. Bu düşük korelasyonun, psikolojik danışma oturumu esnasında psikolojik danışmanın kendi değerlerini danışana empoze etmemesine yönelik öz yetkinlik ile ilişkili olmasından kaynaklandığı belirtilmiştir. OPDÖÖ ile DSKÖ'nin alt ölçekleri arasında belirlenen -.418 ve -.315 şeklindeki negatif değerler, Bandura (2002)'nin kuramına göre öz yetkinlik düzeyi ile kaygı ve kaçınma davranışları arasındaki anlamlı negatif korelasyon beklentisini desteklemektedir. Elde edilen bu değerler, Bodenhorn ve Skaggs (2005) tarafından OPDÖÖ'nin geçerliliği için yeterli görülmüştür. Bu çalışmada, okulda görev yapan psikolojik danışmanların okul psikolojik danışma öz yetkinlik düzeyini belirlemek amacıyla Bodenhorn ve Skaggs (2005) tarafından geliştirilen OPDÖÖ'nin Türk kültüründeki psikometrik özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu bölümde, çalışma grubunun özellikleri ve ölçeğin uyarlama süreci ile ilgili gerçekleştirilen geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarına ilişkin bilgi verilmiştir. OPDÖÖ'nin Türk kültürüne uyarlanması sürecinde araştırmacı tarafından Bodenhorn ve Skaggs (2005)'dan e-posta ile kullanım izni alınmıştır. Psikolojik danışmanların cinsiyet ve görevli oldukları öğretim kademesi ile ilgili verileri toplamak üzere Psikolojik Danışman Bilgi Formu (Balci, 2014) kullanılmıştır.

Çeviri çalışması

Bodenhorn ve Skaggs (2005) tarafından geliştirilen Okul Psikolojik Danışman Öz Yetkinlik Ölçeği'nin (OPDÖÖ) [School Counselors' Self-Efficacy Scale], Türkçe'ye çevirisi İngiliz Dili ve Edebiyatı mezunu ve bu alanda Britanya'da yüksek lisans yapmış ileri düzeyde İngilizce ve Türkçe bilen iki dil uzmanı ve ileri düzeyde İngilizce ve Türkçe bilen iki alan uzmanı olmak üzere toplam dört uzman tarafından yapılmıştır. Elde edilen çeviriler uzman psikolojik danışman ve ileri düzeyde İngilizce ve Türkçe bilen iki alan uzmanı tarafından kontrol edilmiş, çeviri ve orjinalleri arasında tutarlı olan maddeler ile çevirileri özgün haline uygun olmayan maddeler, anlaşılabilirliğini artırmak amacıyla gözden geçirilmiştir. Daha sonra Türk Dili ve Edebiyatı uzmanı dört kişi tarafından Türkçe'ye anlam, ifade ve yazım kuralları yönünden uygunluğu incelenmiş ve onların önerilerinden yararlanılarak ölçek maddelerinde düzenlemeler yapılmıştır. Birbirinden bağımsız olarak yapılan bu değerlendirmeler daha sonra araştırmacı tarafından bir arada incelenerek ölçekte yer alan maddeler için en uygun çeviri formu oluşturulmuştur. Bu şekilde ölçek, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları için hazır hale getirilmiştir.

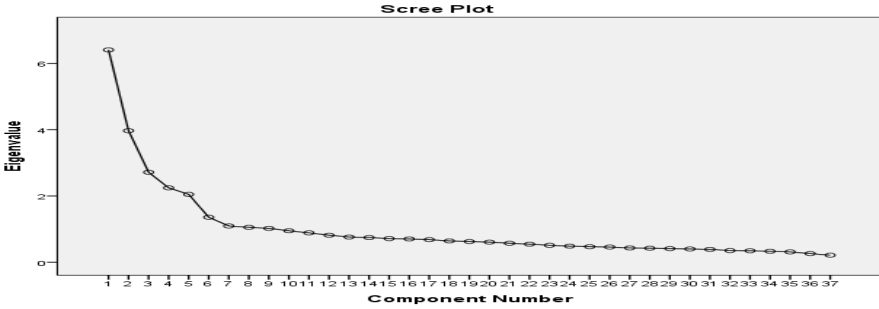
Çalışma grubu

OPDÖÖ'nin Türk kültürüne uyarlanması amacıyla oluşturulan çalışma grubuna 2012-2013 eğitim - öğretim yılında Ankara'nın Çankaya, Keçiören, Yenimahalle ilçelerindeki okullarda görev yapan toplam 452 psikolojik danışman katılmıştır. Uygulamaya katılan 452 psikolojik danışmanın 307'sinin (%68) kadın ve 145'inin (%32) erkek olduğu; 203'ünün (%45) ilköğretim okullarında ve 249'unun (%55) ortaöğretim okullarında görev yaptığı belirlenmiştir.

OPDÖÖ'nin geçerlik çalışması

Ölçekteki maddelerin kaç faktörde toplandığını belirlemek için temel bileşenler faktör analizi ve varimax döndürmesi yapılmıştır. Faktör yükü 0.30' dan büyük olan maddeler sürece katılmıştır. Özdeğeri 1'den büyük olan faktörler üzerinde işlem yapılmıştır (Tabachnick ve Fidell, 2001, s. 645). Madde atma sürecinde madde toplam test korelasyonu, faktör analizi ve iç tutarlılık katsayısı beraber değerlendirilerek işlem yapılmıştır. Madde toplam test korelasyonu 0.30'un altında yer alan ve birden çok faktöre yakın yük veren altı madde ölçekten çıkarılmıştır. Her madde çıkarma işleminden sonra tekrar madde toplam test korelasyonu hesaplanmış ve faktör yapısı incelenmiştir. Maddelerin kaç faktörde

toplandığını belirlemek amacıyla özdeğerlere, varyans açıklama yüzdelerine ve yamaç-birikinti grafiğine (scree plot) bakılmıştır (Şekil 1).

Şekil 1: OPDÖÖ'ne Ait Yamaç Birikinti (Scree Plot) Grafiği

OPDÖÖ ile ilgili geçerlik çalışmaları kapsamında yapı geçerliğini belirlemek amacıyla ölçeğe açımlayıcı faktör analizi (AFA) [Exploratory Factor Analysis] yapılmıştır. AFA ile ölçeğin, ölçmek istediği yapıyı ölçüp ölçmediği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla ölçeğin uygulanması ile elde edilen veriler istatistiksel analiz programı kullanılarak analiz edilmiştir. AFA analizine geçmeden önce verilerin faktör analizine uygunluğu KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) ve Bartlett Testi ile incelenmiştir. OPDÖÖ'ye ilişkin KMO değeri 0.83, Bartlett Testi 5136.51 ($p=0.00$) olarak bulunmuştur. Bu değerler ile, ölçeğin AFA için uygun olduğu ve çalışma grubunun yeterli olduğu belirlenmiştir. Elde edilen değerler Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: OPDÖÖ Maddelerinin Faktör Yükleri

	Faktörler				
	Kişisel ve Sosyal Gelişim	Liderlik ve Değerlendirme	Mesleki ve Akademik Gelişim	İşbirliği	Kültürel Kabul
m17	0.705				
m8	0.688				
m24	0.682				
m35	0.670				
m22	0.669				
m23	0.618				
m20	0.611				
m18	0.567				
m25	0.549				
m30		0.806			
m3		0.772			
m37		0.738			
m38		0.699			
m5		0.673			
m36		0.603			
m39		0.577			
m41		0.411			
m14			0.747		
m11			0.743		

<i>m12</i>	0.661	
<i>m15</i>	0.658	
<i>m16</i>	0.626	
<i>m33</i>	0.580	
<i>m13</i>	0.572	
<i>m1</i>		0.603
<i>m9</i>		0.588
<i>m2</i>		0.581
<i>m7</i>		0.564
<i>m10</i>		0.552
<i>m4</i>		0.541
<i>m6</i>		0.520
<i>m43</i>		0.465
<i>m32</i>		0.462
<i>m28</i>		0.648
<i>m26</i>		0.643
<i>m29</i>		0.638
<i>m31</i>		0.626

Tablo 2 ve Şekil 1 incelendiğinde özdeğeri 1.00'ın üstünde beş bileşenin olduğu, böylece ölçeğin beş faktörlü bir yapıya sahip olduğu anlaşılmaktadır. OPDÖÖ'ne ilişkin AFA sonucu elde edilen faktör yükleri Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3: OPDÖÖ Faktörlerinin Özdeğerleri ve Açıklama Yüzdeleri

<i>Bileşenler</i>	<i>Özdeğer</i>	<i>Açıklanan Varyans %</i>
<i>Kişisel ve Sosyal Gelişim</i>	4.309	11.645
<i>Liderlik ve Değerlendirme</i>	4.111	11.111
<i>Mesleki ve Akademik Gelişim</i>	3.495	9.446
<i>İşbirliği</i>	3.205	8.663
<i>Kültürel Kabul</i>	2.263	6.116
<i>Toplam</i>		46.981

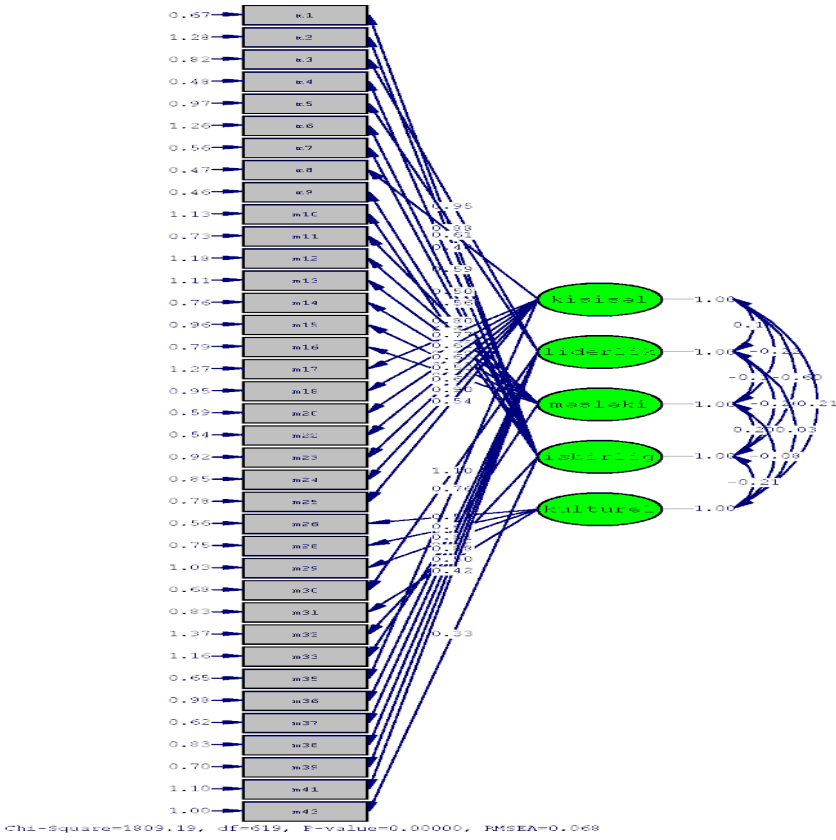
Tablo 3 incelendiğinde toplam varyansın açıklanma yüzdesinin yüksekliği ve her bir faktörde maddelerin yüklerinin yüksekliği, OPDÖÖ'nin ölçmek istediği yapıyı ölçebildiğini gösterdiğinden dolayı geçerli olduğu kabul edilmiştir. AFA yapılan ölçeğe ayrıca doğrulayıcı faktör analizi (DFA) [Confirmatory Factor Analysis] de yapılarak ölçeğin uyum katsayıları incelenmiş ve AFA sonucu elde edilen boyutların doğruluğu kanıtlanmaya çalışılmıştır. Ölçeğin DFA ile yapı geçerliliğine bakılmadan önce, DFA'nın varsayımları test edilmiştir.

Frekans analizi yapılarak eksik veriler saptanmaya çalışılmış ancak eksik veri bulunmamıştır. Uç değerler analizi sonucunda 37 madde için 452 katılımcıdan 40 tanesi atılarak DFA işlemi 412 birey üzerinden yürütülmüştür. Her bir madde için elde edilen basıklık ve çarpıklık değerleri Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4: OPDÖÖ'ne Ait Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

<i>Maddeler</i>	<i>N</i>	<i>Çarpıklık Değeri</i>	<i>Basıklık Değeri</i>
<i>m1</i>	412	1.26	1.47
<i>m2</i>	412	-0.15	-1.07
<i>m3</i>	412	-0.65	-0.73
<i>m4</i>	412	1.07	1.39
<i>m5</i>	412	0.42	-1.01
<i>m6</i>	412	0.38	-1.05
<i>m7</i>	412	0.84	0.68
<i>m8</i>	412	-0.07	0.66
<i>m9</i>	412	0.82	0.39
<i>m10</i>	412	0.30	-1.01
<i>m11</i>	412	-0.57	-0.53
<i>m12</i>	412	-0.47	-0.93
<i>m13</i>	412	-0.22	-1.04
<i>m14</i>	412	0.03	-1.06
<i>m15</i>	412	0.08	-1.05
<i>m16</i>	412	0.33	-0.63
<i>m17</i>	412	-0.38	-1.18
<i>m18</i>	412	0.09	-0.80
<i>m20</i>	412	-1.71	2.58
<i>m22</i>	412	-0.67	-0.16
<i>m23</i>	412	-0.13	-1.12
<i>m24</i>	412	-0.22	-1.20
<i>m25</i>	412	-0.41	-0.48
<i>m26</i>	412	-0.36	-0.06
<i>m28</i>	412	-0.42	-0.52
<i>m29</i>	412	-0.24	-0.79
<i>m30</i>	412	0.04	-1.28
<i>m31</i>	412	-0.36	-0.58
<i>m32</i>	412	0.73	-0.68
<i>m33</i>	412	0.35	-1.21
<i>m35</i>	412	-0.72	-0.14
<i>m36</i>	412	-0.33	-0.73
<i>m37</i>	412	-0.70	-0.32
<i>m38</i>	412	0.03	-1.13
<i>m39</i>	412	-0.20	-0.49
<i>m41</i>	412	-0.49	-0.50
<i>m43</i>	412	0.72	-0.09

Tablo 4 incelendiğinde bir çok maddenin çarpıklık ve basıklık değeri +1, -1 aralığı dışında olduğundan dağılımlar normal değildir. Bu amaçla doğrulayıcı faktör analizinde güçlü maksimum olabilirlik tekniği (robust maximum likelihood) kullanılmıştır. Varsayımlar test edildikten sonra, ölçme aracının yapı geçerliğine yönelik kanıt elde edebilmek için DFA ile ölçme modeli kurulmuş ve kurulan modelin uyum iyiliği istatistikleri hesaplanmıştır. Balcı'nın (2015b) çalışmasının katkısı ile yapılan OPDÖÖ'nin geçerlik çalışması kapsamında DFA'ndan elde edilen diyagram Şekil 2'de verilmiştir.

Şekil 2: OPDÖÖ'deki Maddelere Uygulanan DFA Diyaqramı

DFA ile model-veri uyumuna ilişkin hesaplanan istatistiklerden en sık kullanılanları Ki-kare (χ^2), χ^2/sd , RMSEA, RMR, GFI ve AGFI'dir. Hesaplanan χ^2/df oranının 5'ten küçük olması, GFI ve AGFI değerlerinin 0.90'dan yüksek olması, RMR ve RMSEA değerlerinin ise 0.05'den düşük çıkması, model-veri uyumunu göstermektedir (Jöreskog ve Sorbom, 1993). Bununla birlikte, GFI'nin 0.85'ten, AGFI'nin 0.80'den büyük çıkması, RMR ve RMSEA değerlerinin 0.10'dan düşük çıkması, model veri uyumu için kabul edilebilir alt sınırlar olarak kabul edilmektedir (Marsh, Balla ve McDonald, 1988, s. 394). OPDÖÖ'nin DFA sonuçlarının uyumuna ilişkin istatistikler Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: OPDÖÖ İçin Uyum İndeksi Testlerine (Goodness-of-fit Indices) İlişkin Değerler

χ^2	df	RMSEA	RMSR	GFI	AGFI	NFI	CFI	IFI
1809.19	619	0.068	0.073	0.91	0.98	0.94	0.99	0.99

OPDÖÖ' nin kuramsal yapısına ilişkin kurulan model Şekil 2'de görülmektedir. Kurulan bu modelin uygunluğuna ilişkin yapılan DFA'ndan elde edilen uyum indeksi sonuçlarına göre, model ve veri arasındaki uyum yüksektir. İyi bir uyum indeksi olmayan Ki-kare değeri manidar bulunmuştur; ancak bu durum modeldeki parametre fazla olduğundan beklenen bir durumdur (Hu ve Bentler, 1999 s. 25). Ki-kare değerinin serbestlik derecesine olan bağımlılığını düzeltmek için bu değer serbestlik derecesine bölüldüğünde, elde edilen sonuç model-veri uyumuna işaret etmektedir. Buna ek olarak yine model-veri uyumu göstergelerinden olan CFI, NFI, AGFI değerlerinin 0.95'e yakın ve üzerinde olması da model ve veri uyumunun yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca, örneklemeden bağımsız olarak RMSR değerinin olasılığını veren uyum indeksi IFI değeri 0.99 çıktığından, model-veri uyumunun mükemmel olduğu yorumu yapılabilir. Modelin standartlaştırılmış hatalarına ilişkin model uyumunu veren RMSR değerinin 0.08'den küçük (Hu ve Bentler, 1999 s. 28) olması da modelle veri uyumunun güçlü bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Buna karşılık RMSEA değeri 0.06'dan (Hu ve Bentler, 1999 s. 28) büyük olmakla birlikte RMSEA değerinin % 90 olasılıklı güven aralığı 0.06 değerine yakın olduğundan, model-veri uyumunun iyi olduğunu göstermektedir. Model – veri uyumuna ilişkin değerlerin tamamı dikkate alındığında, kurulan modelin veriyle mükemmele yakın uyum verdiği, bu nedenle ölçeğin yapısal geçerliğe sahip olduğu söylenebilir. Ölçeği oluşturan maddelerin öz yetkinlik değişkenini ölçebildiği kabul edilebilir görülmektedir.

OPDÖÖ'nin güvenirlilik çalışması

Bu bölümde OPDÖÖ'nin güvenirliliğini test etmek için Cronbah Alpha Katsayısı ve testin tekrarı yöntemlerine başvurulmuştur. OPDÖÖ'nin 145 psikolojik danışmana 3 hafta ara ile uygulanması sonucunda testin tekrarı yöntemiyle elde edilen Pearson korelasyon katsayısı tüm ölçek için 0.83; alt ölçekler için 1. faktörde 0.77; 2. faktörde 0.78, 3. faktörde 0.80, 4. faktörde 0.75, 5. faktörde 0.81 bulunmuştur.

Cronbach Alpha iç tutarlık güvenirlilik katsayısı tüm ölçek ve alt ölçekler için sırasıyla 0.819, 0.838, 0.842, 0.809, 0.739, 0.703 olarak bulunmuştur. Elde edilen bu sonuçlar ölçeğin güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir. Tüm ölçek ve alt ölçeklere ait Cronbach Alfa iç tutarlık güvenirlilik katsayıları Tablo 7'de belirtilmiştir.

Tablo 7: OPDÖÖ Faktörlerinin Güvenirlilik Katsayıları

<i>Faktörler</i>	<i>Madde</i>	<i>Cronbach Alfa</i>
<i>Kişisel ve Sosyal Gelişim</i>	9	0.838
<i>Liderlik ve Değerlendirme</i>	8	0.842
<i>Mesleki ve Akademik Gelişim</i>	7	0.809
<i>İşbirliği</i>	9	0.739
<i>Kültürel Kabul</i>	4	0.703
<i>Toplam</i>	37	0.819

TARTIŞMA VE SONUÇ

OPDÖÖ psikolojik danışmanların okul psikolojik danışma öz yetkinlik düzeylerini belirlemek amacıyla Bodenhorn ve Skaggs (2005) tarafından geliştirilmiştir. OPDÖÖ'nin Türkçe'ye uyarlanması sürecinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları sonucunda elde edilen sonuçlar ölçeğin özgün formunda yer alan maddelerin Türkçe formunda da yer alabileceğini göstermektedir. Güvenilirlik çalışmaları kapsamında tüm ölçek ve alt ölçekler için Pearson korelasyon katsayısının 0.75-0.83 arasında ve $p=0.01$ düzeyinde anlamlı bulunması; ölçeğin tümü ve alt ölçekler için hesaplanan Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı değerlerinin 0.70-0.84 aralığında olması, ölçeğin güvenilirliğinin kabul edilebilir düzeyde ve yüksek olduğunu göstermektedir. Cronbach alpha iç tutarlık katsayısının 0.70 ve üzerinde olması ölçeğin yüksek bir güvenilirliğe sahip olduğu şeklinde yorumlanmaktadır (Field, 2009 s.675). Bu güvenilirlik düzeyinin başka yöntemlerle de desteklenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir. AFA'ndan elde edilen sonuçlar ölçeğin özgün halinde yer alan maddelerin uyarlanan formunda da yer alabileceğini göstermiştir. Buna ek olarak özgün ölçeğin faktör boyutundaki dağılımının uyarlanan ölçekle aynı olduğu belirlenmiştir. AFA ve DFA sonuçları, uyarlanan ölçeğin faktör yapısının toplanan verilerle uyum gösterdiğine işaret etmektedir. Güvenilirlik düzeyi ve geçerlik düzeyine ilişkin elde edilen sonuçlar, OPDÖÖ'nin Türkçe formunun psikolojik danışmanların okul psikolojik danışma öz yetkinlik düzeylerini belirlemeye yönelik kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir.

KAYNAKLAR

- Aksoy, V. ve Diken, İ.H. (2009). Rehber öğretmenlerin özel eğitimde psikolojik danışma ve rehberliğe ilişkin öz yeterlik algılarının incelenmesi. *İlköğretim Online*, 8(3), 709-719.
- Al-Darmaki, F.R. (2004). Counselor training, anxiety, and counseling self-efficacy: Implications for training psychology students from the United Arab Emirates University. *Social Behavior and Personality*, 32(5) 429-439.
- ASCA [American School Counselor Association] (2003), American School Counselor Association National Model: A Framework for School Counselor Programs, Alexandria, VA.
- ASCA [American School Counselor Association]. (2012). ASCA School counselor competencies. Retrieved from May 15, 2013 <https://www.schoolcounselor.org/asca/media/asca/home/SCCompetencies.pdf>
- Balcı, S. (2014). *Okul Psikolojik Danışmanlarının Psikolojik Danışma Öz Yetkinlikleri: Kültürlerarası Bir Çalışma*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Balcı, S. (2015a). Okulda görevli psikolojik danışmanların öz yetkinliklerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. 2. Uluslararası Avrasya Eğitim Araştırmaları Kongresi 2015 Bildiri Özetleri Kitabı, 08 - 10 Haziran 2015 Hacettepe Üniversitesi Beytepe Yerleşkesi, Ankara.
- Balcı, S. (2015b). The validity and reliability study of the turkish form of school counselor self-efficacy scale. Uluslararası Eğitim Kongresi: Gelecek İçin Eğitim, Ankara Üniversitesi, 13-15 Mayıs, Ankara.

- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.
- Bandura, A. (1982). Self-efficacy mechanism in human agency, *American Psychologist*, 37(2), 122-147.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thoughts and action: a social cognitive theory*, Englewood Cliffs. New Jersey, NJ: Prentice-Hall Inc.
- Bandura, A. (1989). Regulation of cognitive processes through perceived self-efficacy. *Developmental Psychology*, 25(5), 729-735.
- Bandura, A. (1989). Human agency in social cognitive theory. *American Psychologist*, 44(9) 1175-1184.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy, the exercise of control*. New York: W. H. Freeman and Company.
- Bandura, A. (2001). Social cognitive theory: an agentic perspective. *Annual Reviews Psychology*, 52, 1-26.
- Bandura, A. (2002). Exercise of personal and collective efficacy in changing societies, In A.Bandura (Ed.), *Self-efficacy in changing societies* (5th edition), Press Syndicate of Cambridge University, Cambridge, United Kingdom.
- Bodenhorn, N. & Skaggs, G. (2005). Development of the school counselor self- efficacy scale. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 38, 14-28. Retrieved May 20, 2012 from <http://search.proquest.com/docview/195605511/fulltextPDF/591B8BFF723D4DCFPQ?accountid=16369>
- Bozgeyikli, H., Bacanlı, F. & Doğan, H. (2009). İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin mesleki karar verme yetkinliklerinin yordayıcılarının incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 125-136.
- Can, G. (2010). Development of the elementary school counselor self-efficacy scale. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 9, 1158-1161.
- Daniels, J. A.,& Larson, L. M. (2001). The impact of performance feedback on counseling self-efficacy and counselor anxiety. *Counselor Education and Supervision*, 41, 120-130.
- Demirel, Y. (2013). Psikolojik danışman öz yetkinlik ölçeğinin hazırlanması, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ekşi, H., Ismuk, E. ve Parlak, S. (2015). Okul psikolojik danışmanlarında iş doyumunun yordayıcısı olarak psikolojik danışma öz yeterliği ve dinleme becerileri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(2), 84-103.
- Field, E. (2009). *Discovering statistics using spss*. Third edition. Sage Publications. India Pvt. Ltd. New Delhi.
- Hackett, G. & Betz, N. E. (1995). Self-efficacy and career development choice J.E Maddux (Ed.), *Self-Efficacy, Adaptation And Adjustment: Theory, Research and Application* (s.249-280), Newyork: Plenum Press.
- Holcomb-McCoy, C.C., Harris, P.C., Hines, E.M., & Johnston, G. (2008). School counselors' multicultural self-efficacy: A preliminary investigation. *Professional School Counseling*, 11(3), 166-178.
- Hu, L.T. & Bentler, P.M. (1999). Cut-off criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 6:1, 1-55. DOI: 10.1080/10705519909540118 Retrieved February 20, 2016 from <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10705519909540118>
- Gündüz, B. ve Çelikkaleli, Ö. (2009). Okul psikolojik danışmanlarında mesleki yetkinlik inancı. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 119-133.

- Jöreskog, K.G. & Sörbom, D. (1993). *LISREL 8: Structural equation modeling with the SIMPLIS command language*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates Publishers
- Larson, L. M. (1998). The social cognitive model of counselor training. *The Counseling Psychologist*, 26(2), 219-273.
- Larson, L. M., Clark, M. P., Wesley, L. H., Koraleski, S. F., Daniels, J. A. & Smith, P. L. (1999). Videos versus role play to increase counseling self-efficacy in prepracticum trainees. *Counselor Education and Supervision*, 38, 237-248.
- Larson, L.M. & Daniels, J.A. (1998). Review of the counseling self-efficacy literature. *The Counseling Psychologist*, 26, 179–218.
- Larson, L. M., Suzuki, L. A., Gillespie, K. N., Potenza, M. T., Bechtel, M. A. & Toulouse, A. L. (1992). Development and Validation of the Counseling Self-Estimate Inventory. *Journal of Counseling Psychology*, 39 (1), 105-120.
- Lent, R. W. & Hackett, G. (1987). Career self-efficacy: Empirical status and future directions. *Journal of Vocational Behavior*, 30, 347-382. Retrieved February 20, 2013 from <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/0001879187900108?showall%3Dtrue%26via%3Dihub>
- Lent, R. W., Hackett, G., & Brown. S. D. (1998). Extending social cognitive theory to counselor training: Problems and prospects. *The Counseling Psychologist*, 26(2), 295- 306.
- Lent, R.W., Hill, C. E. & Hoffman, M. A. (2003). Development and validation of the counselor activity self-efficacy scales. *Journal of Counseling Psychology*, 50,97–108.
- Marsh, H.W., Balla, J.R. & McDonald, R.P.(1988). Goodness-of-fit indexes in confirmatory factor analysis: The effect of sample size. *Psychological Bulletin*, 103, 391-410.
- Munson, W.W.; Stadulis, R.E.& Munson, D.G. (1986). Enhancing competence and self-efficacy of potential therapeutic recreators in decisionmaking counseling. *Therapeutic Recreation Journal*, 20, 85-93.
- Ooi, P. B.; Wan Jaafar, W.M.B &Baba, M.B. (2017). Relationship between sources of counseling self-efficacy and counseling self-efficacy among Malaysian school counselors. *The Social Science Journal*. <http://dx.doi.org/10.1016/j.soscij.2017.05.005>
- Özgün, M.S. (2007). Okul psikolojik danışmanlarının kişilik özellikleri ile mesleki yetkinlik beklentileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Pamukçu, B. ve Demir, A. (2013). Psikolojik danışma öz-yeterlik ölçeği Türkçe formu'nun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(40), 212-221.
- Roberts, E. B. & Borders, L. D. (1994). Supervision of school counselors: Administrative, program and counseling. *The School Counselor*, 41, 149–157.
- Sheu, H.,& Lent, R.W. (2007). Development and initial validation of the multicultural counseling self-efficacy scale-racial diversity form. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 44(1), 30-45.
- Soresi, S., Nota, L. & Lent, R. W. (2004). Relation of type and amount of training to career counseling self-efficacy in Italy. *The Carrer Development Quarterly*, 52,194-201.
- Sutton, J. M.,& Fall, M., (1995). The Relationship of school climate factors to counselor self- efficacy. *Jornal of Counseling and Development*, 73, 331-336.
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2001). *Using multivariate statistics* (4th ed.). Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.

- Tang, M., Addison, K.D., LaSure-Bryant, Norman, R., O'Connel, W. & Stewart-Sicking, J.A. (2004). Factors that influence self-efficacy of counseling students: an exploratory study. *Counselor Education and Supervision*, 44, 70-81.
- TDK [Türk Dil Kurumu] (2017). *Büyük Türkçe Sözlük*. Retrieved August 20, 2017 from http://www.tdk.org.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.599b4f82d6f278.25127790
- Urbani, S., Smith, M. R., Maddux, C. D., Smaby, M. H., Torres-Rivera, E., & Crews, J. (2002). Skill-based training and counseling self-efficacy. *Counselor Education and Supervision*, 42, 92-106.
- Voltan-Acar, N. (2012). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Yeşilyaprak, B. (2000). *Eğitimde Rehberlik Hizmetleri*. Nobel Yayın Dağıtım, Türkiye.
- Yiyit, F. (2001). Okul psikolojik danışmanlarının yetkinlik beklentilerinin ölçmeye yönelik bir ölçek geliştirme çabası. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

SUMMARY

Introduction

According to Bandura's (2002) social cognitive theory self-efficacy is an important aspect of career performance and preparation. Moreover, Bandura (2002) defined self-efficacy as beliefs about one's own ability to successfully perform a given behavior and stated that it involve "a generative capability in which component cognitive, social, and behavioral skills must be organized into integrated courses of action to serve several purposes". As result of this statement, self-efficacy is a mediating function of behavior and self-efficacy beliefs influence how people think, feel, motivate themselves and act. Those persons with strong self-efficacy beliefs set higher goals for themselves and exhibit stronger commitment, motivation, perseverance, and resiliency toward achieving their goals (Bandura, 2002). In addition, the study of Lent & Hackett (1987) indicated that there is positive relationship between self-efficacy and work adjustment, job satisfaction, and stress reduction. A self-efficacy scale developed for use with school counselors would help in many ways to track the adoption of a professional transition (Bodenhorn ve Skaggs 2005). Furthermore, a school counseling self-efficacy scale could be used among other tools to assess the effectiveness of the education process in school counseling programs, as well as to provide insight into the relative success of practicing school counselors. The aim of this study is to investigate the psychometric features of School Counselor Self-Efficacy Scale (SCSS) developed by Bodenhorn & Skaggs (2005) in order to determine school counseling self-efficacy level of school counselors in Turkish culture.

Method

Necessary data for this study were gathered from 452 School Counselors working for primary and secondary schools by applying Turkish form of the School Counselors' Self-Efficacy Scale developed by Bodenhorn ve Skaggs (2005) and Personal Information Form prepared by Balcı (2014). These schools were determined from the centre of Ankara. Data gathered from 452 Counselors working for primary and secondary schools were used for Exploratory Factor Analysis and Confirmatory Factor Analysis to determine the structure of factor loading. In addition, in order to test the reliability about the scale and its five sub-scales Cronbach's alpha coefficient was calculated by means of test-retest technique with three week interval for 145 Counselors working for schools by the researcher.

Results

School Counselors' Self-Efficacy Scale developed by Bodenhorn & Skaggs (2005) was adapted to collect the data related with Counseling Self-Efficacy of Counselors working for primary and secondary schools. Data gathered from 452 School Counselors working for primary and secondary schools were used for Exploratory Factor Analysis and Confirmatory Factor Analysis to determine the structure of factor loading. As a result, the number of the factors in original instrument remained.

According to results of Exploratory Factor Analysis and Confirmatory Factor Analysis The scale has five components. The first component, named Personal and Social Development, consisted of 12 items. This subscale included items related to personal and social development, which focus on respecting self and others, goal achievement, and safety and survival skills.

The second component was labeled Leadership and Assessment. It contained nine items. This subscale included items related to theme of leadership, which focuses on engaging in systemwide change to ensure student success.

The third component, named Career and Academic Development, consisted of seven items. This subscale included items related to academic and career development, which focus on effective learning, relating school to career, and career decisions.

The fourth component, called Collaboration, had 11 items. This subscale included items related to the theme of collaboration and teaming, which focuses on "working with all stakeholders, both inside and outside the school system, to develop and implement responsive educational programs that support the achievement of the identified goals of every student".

The fifth component, named Cultural Acceptance, consisted of four items. This subscale included items related to theme of all counseling processes on increasing cultural awareness and acceptance.

Finally, internal consistency reliability coefficients were calculated for the five subscale scores. Cronbach's alpha coefficient for the overall scale was found as 0.82. Cronbach's alpha coefficient for the subscale scores were 0.84 for Personal and Social Development, 0.84 for Leadership and Assessment, 0.81 for Career and Academic Development, 0.74 for Collaboration and Consultation, and 0.70 for Cultural Acceptance.

Reliability coefficient for the overall scale was calculated as 0.83 by means of test-retest technique with three week interval for 145 School Counselors by the researcher.

Conclusion

Turkish form of the instrument consists of 37 items on a five-point Likert type. The instrument is valid and reliable and appropriate to use in Turkish culture. Results of the study related with Exploratory Factor Analysis and Confirmatory Factor Analysis revealed that the instrument is a valid and reliable so that it can be used reliably to measure Counseling Self-Efficacy of School Counselors working for primary and secondary schools.

EK-1

OKUL PSİKOLOJİK DANIŞMAN ÖZYETKİNLİK ÖLÇEĞİ'NİN BAZI MADDELERİ

1. Kişisel ve Sosyal Gelişim

8- Küçük bir grupla başarılı şekilde çalışma yaparım.

(I can function successfully as a small group leader)

35- Öğrencilerin başarılı öğrenmeye yol açan tutum, davranış ve becerileri belirlemelerine ve onları öğrenip sürdürmelerine yardımcı olurum.

(I can help students identify and attain attitudes, behaviors, and skills which lead to successful learning)

2. Liderlik ve Değerlendirme

36- Okul çapındaki problemlerin değerlendirilmesi amacıyla uygulanabilir yöntemleri belirlerim ve uygularım.

(I can select and implement applicable strategies to assess school-wide issues)

41- Olumlu öğrenme ortamını sağlamaya odaklı okul çapındaki girişimlere öncülük ederim.

(I can lead school-wide initiatives which focus on ensuring a positive learning environment)

3. Mesleki ve Akademik Gelişim

14- Öğrencilere iş dünyasını incelemeye yönelik gerekli becerileri edinebilmeleri için yaşlarına uygun etkinlikler planlarım ve uygularım ya da uygulanmasını sağlarım.

(I can deliver age-appropriate programs through which students acquire the skills needed to investigate the world of work.)

15- Tüm öğrencilerin bilinçli mesleki kararlar verebilmelerine destek olacak bir program uygularım.

(I can implement a program which enables all students to make informed career decisions)

4. İşbirliği

6- Öğrenci başarısını arttırmak için öğretmenler, diğer çalışanlar, idareciler ve velilerle iş birliği yaparım ve onlara bu konuda müşavirlik hizmetinde bulunurum.

(I can consult and collaborate with teachers, staff, administrators and parents to promote student success)

10- Öğrencilerin etkinliğini ve başarısını etkileyen problemleri çözmek için anne babalar, veliler ve ailelerle bir arada psikolojik müdahalede bulunurum.

(I can conduct interventions with parents, guardians and families in order to resolve problems that impact students' effectiveness and success)

5. Kültürel Kabul

26- Okulumdaki her bir öğrenciyle iletişime geçecek bir yol bulabilirim.

(I can find some way of connecting and communicating with any student in my school)

28- Farklı ekonomik veya sosyal düzeylerdeki öğrencilere ve ailelere etkili biçimde psikolojik danışma hizmeti veririm.

(I can counsel effectively with students and families from different social/economic statuses)